

24

Avanç

Revista Municipal de Serra de Daró i Sant Iscle
3A ÈPOCA / MAIG 2016

RETRATS DE LA MEMÒRIA

Temps d'escola

EDUCACIÓ

Educar en la creativitat

EL REPORTATGE

Recordant l'escola i
els mestres de Serra

L'ENTREVISTA

Lluís Roca, recordant Serra
L'equip mèdic de Serra

Sumari

3 Editorial

La recuperació de la nostra memòria històrica

4 Informació municipal

L'actualitat del municipi

8 Serra al S.XVIII

El testament del rector Llorenç Garganta

11 Fauna i flora

Herbes remeieres: el llentiscle

12 Educació

Educant en la creativitat

14 Reportatge

Recordant l'escola i els mestres de Serra

16 Àlbum Fotogràfic

20 Entrevista

Lluís Roca, records de Serra

L'equip mèdic de Serra, 23 anys de professionalitat i de proximitat

24 Empresa

Lluís Heras, artesà de la ceràmica negra catalana

26 Opinió

29 Retrats de la memòria

Temps d'escola

30 Passatemps

31 Gastronomia

Oca amb salsafins i pastís de mango

OFICINES MUNICIPALS	972 757 120
CONSULTORI MÈDIC	972 755 727
URGÈNCIES MÈDIQUES. CAP TORROELLA	972 761 101
PARRÒQUIA	972 759 155
CASAL	972 761 920
BOMBERS I MOSSOS D'ESQUADRA	112
COMISSARIA DE LA BISBAL D'EMPORDÀ	972 541 885
CREU ROJA TORROELLA DE MONTGRÍ	972 761 111
RECOLLIDA D'ESCOBRARIES: dilluns, dimecres i divendres	

Horaris Serveis

OFICINES MUNICIPALS: dimecres i divendres de 10 a 13h.

CONSULTORI MÈDIC: dimecres de 9 a 11h.

METGE DE CAPÇALERA: Alícia González.

INFERMERA: Marta Tauler.

CASAL: Matí: dilluns a dissabte, de 9:00 a 11:00h.

Tarda: dilluns a divendres, de 13:30 a 16:00h.

Dissabte Tarda: de 14:30 a 18:00.

Diumenge: tancat.

Horaris Sarfa

INFORMACIÓ LÍNIES REGULARS: 902 302 025

INFORMACIÓ DISCRECIONAL: 972 301 293

www.sarfa.com

cial@sarfa.es

Deixalleria Mòbil

SANT ISCLE D'EMPORDÀ:

2 de juliol i 5 de novembre

Plaça de l'església d'11 a 14.30h

SERRA DE DARÓ:

7 de maig i 3 de setembre

Davant de la sala polivalent d'11 a 14.30h

Festes i Tradicions Locals

FESTA MAJOR DE SERRA: 1r dissabte i diumenge de maig.

DIADA NACIONAL DE CATALUNYA: 10 de setembre.

FESTA MAJOR DE SANT ISCLE: 15 de novembre.

FESTA DE LA CANDELERA DE SANT ISCLE: 31 de gener.

Crèdits

EDITA

COL·LABORA

REDACCIÓ

Josep Puig, Salvador Vega, Jordi Molinas, Martí Casadellà, Rosend Darnés i Sílvia Yxart.

FOTOGRAFIA

Jordi Molinas, Martí Casadellà, Josep Puig, Marc Pujol, família Marsal, Salvador Vega i Sílvia Yxart.

IMPRESSIÓ

Impremta Aubert / Dipòsit legal: GI-429-99

COORDINACIÓ I DISSENY

SyF Comunicació
syfcomunicacio@gmail.com

INFORMACIÓ MUNICIPAL

Ajuntament de Serra de Daró

La recuperació de la nostra memòria històrica

L'Estrella de Josep Junquera.
ACBE: fons Col·legi Públic de Serra de Daró.

Des del consistori sempre s'ha treballat per conservar el patrimoni històric del municipi i recuperar la nostra memòria històrica.

Aquest any hem participat en un sentit homenatge a mossèn Rosend. Dic això, perquè gràcies a aquesta voluntat de recuperació històrica, precisament hem descobert que, al llarg del temps, Serra i Sant Iscle ha comptat amb rectors de forta vocació i de gran sensibilitat històrica, que no només han estimat aquesta església, sinó també la seva parròquia. Fa uns anys, va arribar a les nostres mans, una documentació que ens ha permès descobrir el rector Llorenç Garganta, que al segle XVIII va deixar constància, a través de petites anotacions, del que passava al nostre municipi. Però és que inclòs abans de conèixer Mossèn Garganta,

Pere Bohigas, ens havia regalat les notes d'un altre rector que també havia passat per la nostra església anotant tot allò que succeïa. Em refereixo a Mossèn Felip Trulls, artífex de la reforma de l'església que es va iniciar el 1881. Gràcies a la seva capacitat històrica hem recuperat una part de la nostra memòria, però també hem conservat un patrimoni tan important i nostre com és la rectoria, que avui, i en aquest número en parlem, s'ha convertit en consultori mèdic. Conèixer el nostre passat ens permet apreciar una mica més el present i dibuixar aquell futur que volem. Enguany, també us expliquem el document que hem recuperat de Costa Brava TV amb l'origen del topònim de Serra de Daró i ens submergim en la història de l'escola de Serra de la mà de l'historia-

dor Salvador Vega. Esperant que aquestes pinzellades de la història que tant ens agrada recuperar us facin la mateixa il·lusió que a nosaltres, us animem a participar-hi. A través de documents i fotografies que trobeu o entrevistes que ens vulgueu concedir per tal de convertir l'Avanç en la nostra actual llibreta del rector.

Molt bona festa major!

COL·LABORA AMB LA REVISTA!

Si vols fer-nos arribar escrits o suggeriments pots fer-ho a través de l'e-mail:
revistadeserra@gmail.com
O bé, a través d'una carta a l'Ajuntament.

Moltes gràcies.

Núria Cruzet i Pujol

Advocada

C/ Empúries 15 baixos
17257 Torroella de Montgrí
Telf. 972757460 Fax 972758389

**Userda
de l'Empordà S.L.**

Tel-Fax. 972 758 960 | Ctra. Torroella, s/n | 17133 Serra

Informació municipal

Jornada de portes obertes en la inauguració de la rectoria com a nou consultori mèdic

>>
Alguns vilatans van aprofitar la Jornada de portes obertes per veure com havia quedat la rectoria.
J.Molinas

L'abril del 2015 es van efectuar les obres de rehabilitació de la primera planta de la rectoria, convertida en el nou consultori mèdic de Serra de Daró. A banda de les intervencions previstes i esmentades en la darrera publicació municipal, també van tenir lloc dues altres actuacions:

- Substitució del forjat de les plantes primera i segona, amb un cost de 23.480 euros, dels quals 23.113,20 euros procedien d'una subvenció de Coope-

ració Local de la Diputació de Girona.

- Condicionament i millora dels accessos a l'antiga rectoria amb un pressupost d'11.998,85 euros, dels quals 10.357,52 procedien d'una subvenció Pla Especial d'Inversions Sostenibles (PEIS) de la Diputació de Girona.

Per celebrar el canvi d'imatge de l'antic habitatge del rector el passat mes de gener es va fer una Jornada de Portes Obertes on els

veïns del municipi van poder constatar com ha quedat l'obra i gaudir d'un aperitiu.

En l'actualitat, l'edifici, que estava en molt mal estat, llueix un blanc lluminós i ofereix als pacients molta més intimitat, ja que disposa d'una sala d'espera i d'una recepció distanciada dels dos consultoris. A més a més, s'hi pot accedir tant des de la porta principal com per un accés amb rampa que hi ha al pàrquing del casal.

Si tot va bé i s'aconsegueix nou pressupost, la intenció del consistori és continuar amb les altres fases de rehabilitació de la rectoria per tal de convertir la segona planta en una mena de centre de dia per a la gent gran del municipi. De moment, aquest 2016 es demanarà una subvenció de Cooperació Local a la Diputació de Girona de 23.550,95 euros per arranjar les obertures exteriors de l'edifici, que té un cost de 24.380,93 euros.

>>
El consultori de la rectoria abans de fer les obres i en el seu estat actual.
J.Molinas
S.Yxart

La perruqueria podria canviar d'ubicació

L'Ajuntament vol cedir els baixos on hi havia el consultori mèdic a la perruquera Lúdia Artigas d'Ullastret. Tot i el canvi d'espai, el servei continuaria amb la mateixa periodicitat que al Sindicat.

EXCAVACIONS XICU

FRANCESC POLINARIO

Tel. 625 407 677 - excavacionsxicu@yahoo.es
C/ Ponent, 17 · 17133 Serra de Daró (Girona)

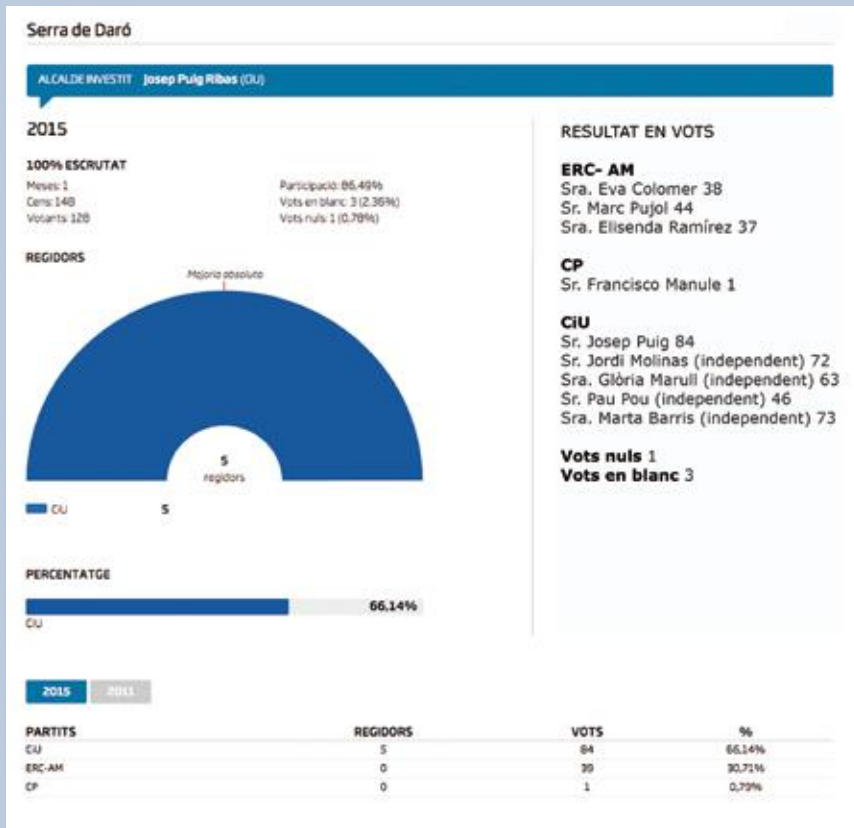
molí de serra

flocnet

ALIMENTACIÓ I CONFORT

Ctra. de Torroella, GI-643, Km 4,5
17133 SERRA DE DARÓ (Girona)
Telf. 972 757 144 - Fax. 972 759 080
e-mail: molideserra@flocnet.com
www.flocnet.com

Resultats de les eleccions municipals del 15 de maig a Serra de Daró i Sant Iscle

Actual cartipàs municipal

Alcalde:

Sr. Josep Puig Ribas

Tinent d'alcalde:

Sr. Jordi Molinas Cufí

Àrees d'Hisenda, Protecció Civil,
Serveis municipals:

Sra. Glòria Marull Coll

Àrees d'Agricultura, Medi Ambient i Urbanisme:

Sr. Pau Pou Planas

Àrees Benestar Social, Joventut,
Cultura, Esports i Sanitat:

Sra. Marta Barris Pi

<<
Dades de les
eleccions
municipals del
15 de maig
de al poble de
Serra de Daró
i Sant Iscle.
Ara.cat

Resultat eleccions al Parlament de Catalunya 27S

Aquests van ser els resultats
de la jornada electoral a Serra
de Daró el 27 de Setembre
de 2015 un cop acabat l'es-
crutini:

JUNTS PEL SI	98
CUP	15
UNIÓ DEMOCRÀTICA	7
CSQP	2
CIUTADANS	1
PSC	1
PP	1
PACMA	1
vots en blanc	1
vots nuls	1
Total de vots	12

Va votar un 88,2 % del cens

<<
Resultat de
les eleccions
al Parlament
de Catalunya
del 27 de
setembre al
poble de Serra
de Daró i Sant
Isclle.

El Consell Comarcal realitza la recaptació de l'IMC

Aquest any i per primera vegada el Consell Comarcal es farà càrrec de la recaptació de l'IMC (Impost Municipal de Circulació). El període per a realitzar el pagament en voluntària serà de l'1 d'abril al 31 de maig de 2016.

En cas de no tenir domiciliat aquest pagament, els contribuents hauran de fer efectiu els seus rebuts a qualsevol oficina de La Caixa, Banc de Sabadell, Catalunya Caixa o Banco Bilbao Vizcaya Argentaria presentant el tríptic que prèviament se'ls haurà tramès, o bé als Caixers automàtics de Servicaixa, o per internet a la pàgina www.baixemporda.cat

TRABALLS DE PINTURA | DECORACIÓ

JOSEP RUIZ

C/ Sant Esteve Nº9
17131 Rupia (GIRONA)

Tel: 972 76 91 03
Mob: 659 52 91 01

TALLER ALBO

TOMAS ALBÓ I VALLS

Tel.i Fax: 972 75 74 01
Crtra.Torroella nº1 c.p.17.133
SERRA DE DARÒ (Girona).
t.albo@wanadoo.es

Informació municipal

L'Ajuntament recupera un reportatge de Costa Brava Televisió amb l'origen del topònim de Serra

>>
La placeta de la rectoria.
S.Yxart

Enguany la Marató també va comptar amb un sorteig de pastissos.
J. Molinas

La televisió d'àmbit local Costa Brava Televisió ha fet arribar a l'Ajuntament de Serra de Daró un reportatge audiovisual que van realitzar a finals de 2015 sobre l'origen del topònim del poble. En

aquest document es recorda que el poble està documentat des del 1017 i que els primers a poblar-lo van ser els íbers i després els romans. Quant a l'origen del topònim senyalen que cal dividir-lo. Per

una banda "Serra" faria referència a la morfologia muntanyosa que envolta aquest àmbit de l'Empordà, mentre que "Daró" respondria a un antropònim o nom propi de persona.

L'historiador Salvador Vega, indica en el mateix reportatge, que en aquest punt és on hi ha la controvèrsia entre germànics i arabistes, ja que per als germànics com Coromines seria un antropònim provinent "d'Ataró", mentre que pels que es fixen més en els ètims àrabs com Balanyà, hi veurien més l'arrel "ad dàrac", que significaria riu petit.

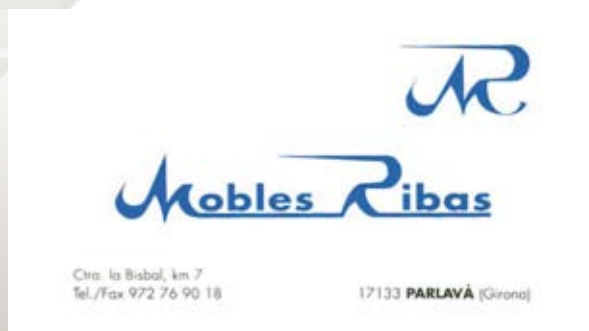
Serra de Daró col·labora amb diverses activitats en la Marató de TV3

Aquest és el cinquè any que, juntament amb els pobles de Gualta i Fontanilles, Serra de Daró col·labora a la Marató de TV3. Enguany va tenir lloc el 13 de desembre i, en aquesta ocasió, l'habitual caminada va tenir com a punt de sortida el poble de Fontanilles. Unes 70 persones hi van participar i, en acabat, van poder gaudir d'una xocolatada i pastissos casolans fets pels organitzadors per participar també amb la Marató.

A la tarda, es va realitzar una xerrada informativa sobre obesitat i diabetis a càrrec de la infermera Irene Prats i Eva Colomer i Marta Vila van organitzar tallers infantils de Nadal. La jornada es va tancar amb un sorteig de diferents àpats a restaurants de la zona i pastissos fets per en Martí Casadellà.

Gràcies a la col·laboració de tot-hom es van recollir 1.007 € que van anar tots ells en benefici de la Marató de TV3.

Preservar la memòria de Serra

L'any passat, l'Ajuntament va observar que a la revista no s'havia deixat constància d'algunes morts que havien tingut lloc aquests darrers anys al municipi de Serra de Daró i Sant Iscle.

A diferència dels naixements, les defuncions que es produeixen als hospitals o als municipis veïns, encara que la persona sigui de Serra o de Sant Iscle, no queden registrades al llibre de l'Ajuntament encara que rebin sepultura al nostre cementiri. Lamentablement, aquests darrers

anys hi ha hagut pèrdues importants i sentides per tot l'equip de govern i pels veïns del municipi. És per això que, en aquesta revista volem deixar-ne constància escrita.

Les defuncions del 2011 al 2014 que no s'havien publicat anteriorment són:

2014

SEBASTIA BOHIGAS RIBAS
ANNA PLANAS MARSAL
LLUISA VILAVEDRA CATEURA

2013

PAQUITA PRATS BORRELL
MIQUEL CRUSET VILAVEDRA
JOSEP TARRADAS ROS

2012

MARIA LLOVER BUTXOSA

2011

TERESA VILAVEDRA ALDRICH

Els pobles de Serra, Gualta i Fontanilles van homenatjar mossèn Rossend Darnés. J. Molinas

Mossèn Rossend Darnés homenatjat pels seus 25 anys a l'església de Gualta, Serra i Fontanilles

El passat 14 de novembre es va retre un petit homenatge a mossèn Rossend Darnés amb motiu dels 25 anys que fa que és a la parròquia de Serra, Sant Iscle, Gualta, Llabià i Fontanilles.

L'acte es va celebrar a l'església de Gualta i va servir per agrair la feina i l'afecte que ha posat al llarg d'aquests anys. Després d'entregar-li una placa commemorativa, es va tancar l'acte amb un concert i un aperitiu. Molta gent va voler acompanyar el mossèn i, fins i tot alguns es van apuntar al dinar que es feia tot seguit a l'Horta de Can Patxei. Les fotografies que es van realitzar en aquest homenatge es van recollir per fer-li entrega, al cap d'uns dies, d'un àlbum de record.

NAIXEMENTS

4 de juny de 2015

Pol Sastre Barris

23 d'agost de 2015

Alice Reolid Tusquets

24 de novembre de 2015

Mariona Truchero Carbó

D'esquerra a dreta, Pol, Alice i Mariona.

El creixement de la població del senglar, la problemàtica del S. XXI

A dalt, un senglar adult en el seu hàbitat natural.
A baix, dues cries, en el carrer d'una població.
Font: Internet.

La quantitat de porcs senglars en alguns punts del territori català fa un temps que s'ha convertit en una veritable problemàtica. A les comarques de Girona l'agost passat el Departament d'Agricultura va posar l'alerta cinegètica en 180 dels 221 municipis de la demarcació. I és que no només preocupa la proliferació de la població d'aquests darrers anys, sinó també que hagi ampliat el seu àmbit d'actuació. Se n'han vist a la ciutat, a la platja, a prop d'habitatges, voltant per urbanitzacions, arrasant camps de cereals i d'horta. L'alerta cinegètica va permetre fer batudes excepcionals fora de temporada. I sembla que, enguany, l'escassetat de pluges, ha portat aquest animal a desplaçar-se en zones encara més pròximes a les habitatges del que sol ser habitual en zones rurals com la nostra, on hi ha més provisió d'aliment. Davant d'això, és més fàcil trobar-se amb aquests animals o topar amb ells a la carretera. El Consell Comarcal del Baix Empordà ha demanat als ajuntaments que s'extremen les precaucions i ha passat algunes recomanacions per evitar prendre mal.

Què cal fer per evitar la seva presència?

És important que els senglars no relacionin la presència de les persones amb una oferta d'aliment fàcil:

- No donar mai menjar als senglars ni tampoc facilitats perquè en trobi en el nostre municipi. Cal desmar les escombraries dins dels contenidors i assegurar-se que el menjar dels animals domèstics no estigui al seu abast.
- No apropar-s'hi, ja que malgrat que les aparences són animals salvatges d'imprevisibles reaccions.
- En la mesura que sigui possible, protegir els petits horts i jardins de l'entrada de grups de senglars.
- Conduir amb precaució per les vies per reduir el risc d'atropellament d'aquests animals, recordant que les primeres i últimes hores del dia són el moment de màxim desplaçament del grup de senglars, i per tant, les hores de més risc d'accident.

Què fer en cas de trobar-nos amb un senglar?

Mantenir la calma. En general aquests animals no temen l'home, però tampoc busquen la seva interacció. Si no se senten amenaçats, no atacaran. En cas de veure senglars dins d'un nucli d'habitatges, és important alertar els forestals o la policia.

**SERVEIS AGRÍCOLES
MARULL, S.L.**

CIF: B-17 427 071
C/ DARO, 7 - Tel. 972 75 88 72
17133 SERRA DE DARÓ (Girona)

Josep 607 14 09 59 / Joan 678 72 20 71 / Raül 607 14 09 58

INSTALCLIMA
EMPORDÀ

C/ AMERICH, 19 17462 BORDILS (GIRONA)
Tlf. 972 769 011 Mòbil 629 372 104
INSTALCLIMAEMPORDA@GMAIL.COM

Serra al s.XVIII

El testament del rector Llorenç Garganta

Imatge
d'Internet.
Testament
sacramental
del bisbe Sant
Ermengol
de l'Arxiu
Comarcal de
l'Alt Urgell.

El rector Llorenç Garganta no volia rebre testaments. Però en canvi ell sí que va voler testar a casa seva, davant del rector de Fonolles, Mn. Cebrià Soroll, en data 11 de desembre de 1742 i quedà enregistrat al llibre de testaments de Serra.

El rector optà per nomenar marmessors¹ al rector de Fonolles (qui rebia el testament), i a Jaume Massaguer, beneficiat de la Bisbal, és a dir a dos preveres, quelcom que era previsible. Encomanà la seva ànima a Déu, i manà que els seus deutes fossin pagats. Trià la sepultura o vas dels rectors de Serra, dins l'església.

Manà quatre oficis majors d'enterrament i honres, amb ritus major, i assistència de dotze preveres, tots celebrant iasant per la seva ànima. A aquests se'ls havia de donar la caritat acostumada, si bé, veient la incomoditat de donar-los a tots ells, i als marmessors una decent refecció corporal, manà, sempre que ells ho acceptessin, que es donés a cada un, pel dinar del dia de l'enterrament, dos rals de plata, i igualment el dia de les honres. I que, si hi havia convidats seglars el dia de l'enterrament, es destinés un ral pel pa a oferir. Detallista, volia uns oficis dignes, pel que demanà que tothom fóra matiner. Tot i així, en cas de no acceptar-

se aquesta proposta de pagament, deixava a criteri dels marmessors la decisió, ara això sí, sempre que fessin oficis fúnebres, mai de convit alegre. Per altra banda, la cera i oblates² dels dies de l'enterrament i de les honres s'havien de distribuir amb moderació i sense fantasia, a criteri dels marmessors. També els manà donar tres diners a cada pobre de Serra, enllloc de pa.

I més oficis religiosos

Finalment, ordenà diversos encàrrecs d'oficis religiosos posteriors: Novena de misses baixes oficiades pel rector de Serra, a l'altar major,

LA PALMERA
Estació de Servei
Fons 10431

GELBAR, S.A.
Ctra. Torroella de Montgrí a Parlavà, Km. 3,06
17133 SERRA DE DARÓ (Girona)

Tel. 972 760 337 gelbar.lapalmiera@gmail.com

**L'ÒPTICA
DARÓ**

C/ L'aigueta, 3 - 17100 LA BISBAL D'EMPORDÀ
Tel. i fax 972 64 17 43

El testament del rector Llorenç Garganta

amb oferta de pa, vi i llum.

La fundació de dos aniversaris cantats (sempre que els seus havers hi arribessin), amb assistència del domer o d'altre prevere, amb deixa de 40 lliures: l'un celebrador el dia de la seva mort i l'altre el dia de Sant Llorenç.

Manà que romangués a la rectoria la tina i tres bótes més grosses, i dues semals, que digué era "bastantíssim". I ordenà que restés a l'església de Serra tota la seva roba, i els dos altars que havia fet fer.

Quant a les seves serventes, Maria Baucells (fillastra del seu germà Francesc), que feia anys que el servia, i Maria Piferrer, demanà que els hi fossin pagats els salaris deguts (malgrat que en Garganta exposà que els hi pagava cada mes) i declarà que les seves caixes i el seu contingut eren d'elles.

També manà que es pagués al rec-

tor de Fonolleres el salari per fer el testament.

Feu hereu universal a nostre Senyor Déu, si bé acceptà les legítimes paternes i materns, que cedí a l'hereu de casa dels seus pares.

Ordenà als marmessors fer inventari i vendre a l'encant tots els béns i, un cop pagats els deutes i les deixes, procedir en tres parts iguals:

Una part destinada a misses per la seva ànima, on vulguin els marmessors.

La segona part a socórrer parents pobres, com és el cas de la seva serventa Maria Baucells, de la mare d'aquesta i cunyada del rector, de nom Maria.

I la tercera part a repartir entre l'obra de Serra i l'Hospital de Santa Caterina de Girona.

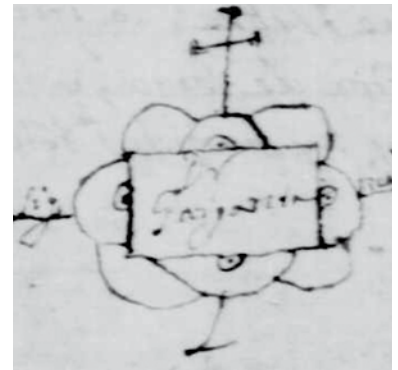
Els testimonis que firmaven eren Joan Pasqual, pagès; Salvi Pasqual, jove; Joan Romaguera, pagès; Ber-

nat Aulet, Jaume Vilar, Agustí Coll i Joan Pla, treballadors, tots de Serra.

¹ És una figura de la major confiança nomenada pel causant per tal que tingui cura de complir i d'executar la seva darrera voluntat.

² Pa de l'oferta.

Informació extreta de l'Arxiu Diocesà del Llibre 2 BMO (1702 -1748, amb C) núm.101.Girona 1982.

LA BROQUETA
especialitzats en pinxos i broquetes
productes artesans · entrega a domicili · venda al major

C/ RIELL DE LA FONT S/N, IMAU 1
Tel. 972 75 59 03
17133 SERRA DE DARÓ
www.labroqueta.com

tallers
DARÓ

MECÀNICA I ELECTRICITAT
DE L'AUTOMÒBIL

Camí de la Font, s/n.
Tel. 972 75 76 03
17133 SERRA DE DARÓ
(Girona)

Can Bech

www.canbech.com
Tel. 972 761 812

Herbes remeieres: El llentiscle

PROPIETATS, USOS I REMEIS:

Medicinal: Entre les virtuts del llentiscle, hi ha la de ser un antídoto contra el verí d'alguns animals.

Astringent: S'usen les fulles en infusió al 3% com a balsàmiques en els constipats, i com a astringents en les diarrees; també com a tòniques del ventre.

És depurativa de la sang i rebaixa també la pressió arterial.

Odontològic: Glopejant l'aigua que s'obté bullint fulles i fruits es rebaixen les inflamacions de boca i es calma el dolor dels queixals. I els fruits es masteguen per fortificar les genives, curar les ferides de la boca i blanquejar les dents.

Industrial: La saba, anomenada màstic, es recull fent incisions en el tronc i les branques més gruixudes. És una mena de xiclet utilitzat per aromatitzar els aliments, fabricar fonaments dentaris i vernissos. I antigament, dels fruits se'n treia un oli per fer llum, costum que va estar molt arrelat entre els pagesos de les Balears.

Recol·lecció i conservació: És millor recollir les tiges i les fulles tendres a la primavera però com que es tracta d'una planta perenne es poden recollir quan sigui necessari.

Domèstic: Les fulles s'han utilitzat com a conservants, ja que es deia que per mantenir fresques les figues el millor era fer-los en el cistell un llit de fulles de llentiscle.

Nom vulgar: Llentiscle

Nom científic: Pistacia lentiscus L.

Família: Anacardiàcies

Hàbitat: En boscos, juntament amb l'alzina a l'interior i amb el garrofer o el margalló a la costa. En llocs que no siguin massa freds.

Característiques: És un arbust perenne que generalment no passa dels 3 metres d'alçada, tot i que, si és respectat, pot arribar a fer-se un arbre de més de 10 metres. Tot ell desprèn, especialment a l'estiu, una forta olor de resina. Les fulles estan compostes de 3 o 6 parells de folíols el·líptics. És una espècie dioica perquè fa flors mascles i femelles sobre arbres diferents. Les flors masculines no tenen pètals i presenten 5 estams de color vermell. Les femenines són més fosques. Les unes i les altres formen raïms força compactes. Trobarem la seva florida en les darreres setmanes de març i primeres d'abril, amb flors mancades de corol·la, menudes i agrupades formant raïms espessos. El fruit, de la forma i la grandària d'un pèsol, és primer verd, després roig i a la maduresa, negre. Es fan veure molt a l'octubre i novembre, i el seu pes arriba a vinclar les branques de la planta. Avui es cultiva com a arbust o arbre en jardineria.

HISTÒRIA

El llentiscle (*Pistacia lentiscus*) és un arbust o mata que podem trobar per qualsevol sender dels tossals i muntanyes que envolten els plans de l'entorn de la Mediterrània. El primer que se'n descobreix és l'olor perfumada i característica de les seves fulles. Flairosa, fresca i intensa es reconeix de seguida. Sobretot en aquelles estacions que la resta de plantes no destaquen per les seves olors. A l'estiu, la força del sol n'asseca moltes i, aleshores encara destaca més el verd de les fulles del llentiscle i el seu perfum.

Antigament, per als llenyaters i carboners, era un element bàsic. També les arrels o rabasses i troncs gruixuts eren un component important de les carboneres; s'aprofitava molt el seu carbó com a carbonissa, per donar vida als brasers de taula. La carbonissa del llentiscle es manté encesa fins que s'exhaureix completament. També un dels usos més celebrats de la planta era la seva propietat d'obrir la gana. Tant, que quan hi havia algun infant poc menjador o un adult convalescent, els de la casa abans de dinar solien reunir-se, omplir els gots d'aigua fresca i posar unes fulles de llentiscle en remull durant unes hores. Segons les velles, ajudava a obrir la gana.

La seva olor també es pot associar a la festa del dia de Corpus. Per als grecs, les garlandes de llentiscle eren un símbol de la puresa virginal i s'hi adornaven les donzelles; probablement és aquesta tradició la que va portar que en algunes localitats el costum d'adornar l'altar amb garlandes d'aquesta planta el dia de la Puríssima. Encara ara, les floristeries, utilitzen les fulles com a complement dels rams de roses i clavells i per elaborar les corones dels difunts.

profruit
GIRONA
Ctra. Torroella, 2 (17133) Serra de Daró
T/ 972 75 88 75 F/ 972 75 50 84
profruitgirona@yahoo.es

finEstres
Empordà sccl.
Ctra. de Torroella, 12 - Tel. 972 75 81 21
17133 SERRA DE DARÓ (Girona)
info@finestresemporda.cat
 FINSTRAL®

Educació

Educar en la creativitat, tot esperant una reforma educativa

Fa anys que aquest debat està sobre la taula. Pares i educadors es plantegen si l'educació actual és adequada als temps que corren. L'avenç tecnològic i el capitalisme han marcat un nou tempo a la societat. Tot avança tan de pressa que, fins i tot, sembla que no hi ha temps per replantejar-nos pilars tan fonamentals com l'educació. Mentre educadors i conferenciants com Sir Ken Robinson s'entesten a recordar que seguim amb una pedagogia obsoleta, pensada per l'era industrial quan es necessitava formar persones productivament idèntiques, el món laboral actual reclama talent i creativitat. Tot i que la consciència educativa en el si de l'ensenyament està despertant, encara és hora que els polítics cedeixin les claus del canvi als que veritablement poden protagonitzar-lo.

Sir Ken Robinson s'ha convertit en una de les figures més crítiques amb el sistema educatiu actual. Nascut l'any 1950 a Liverpool, va fer un doctorat a la universitat de Londres on va investigar la relació entre el teatre i l'art amb l'educació. Des de llavors, s'ha dedicat a profunditzar en aquesta relació i s'ha convertit en assessor internacional en matèria d'educació, entre altres coses. Ell defensa aferrissadament la creativitat i considera que s'ha de fomentar una altra mirada respecte a l'infant per potenciar les múltiples capacitats i talents de cadascun d'ells. Facilitar camins i estímuls diferenciats que ajudin a desenvolupar-se d'una manera única. I és que malgrat que la societat ha canviat i que el món laboral exigeix als treballadors que siguin productius d'una altra manera, el sistema educatiu segueix ancorat a l'època industrial on es necessitaven "milions d'obres i tècnics amb aptituds idèntiques". Robinson és del parer que, mentre no canviem de mentalitat, seguirà augmentant l'atur. Les empreses exigeixen innovació i creativitat, però en canvi, a

l'escola i a la universitat s'ha estigmatitzat el risc i l'error i s'incentiva la passivitat, el conformisme i la repetició. "La majoria dels ciutadans malgasten la seva vida fent coses que no els interessin realment, però que creuen que han de fer per ser productius i acceptats. Només una petita minoria, que s'han negat a creure que només uns pocs superdotats tenen talent, són feliços amb la seva feina, desafiant la imposició i la mediocritat del sistema" assenyalava.

Imaginar i crear amb els materials que tenim al nostre entorn és una altra manera de fer brollar la imaginació.

Foto: S.Yxart.

UN LENT DESPERTAR

Les escoles lliures. La consciència educativa està despertant, i cada cop hi ha més escoles que intenten, per lliure o seguint mètodes innovadors que fa uns anys que van aparèixer (Montessori, Warldolf, etc.), canviar el sistema pedagògic per adaptar-se als nous temps. Tant és així que, d'entre els 50 mestres que enguany opten al milió de dòlars del Global Teacher Prize- similar al Premi Nobel, però en el

FREE TIME
SERRA
AUTOS CLASIC-SPORT

C/ Riells, A4 · Pol. industrial · 17133 Serra de Daró · Girona (Spain)
Tel. 609 301 448 · rodriguez@tessa.net · N.I.F. B55006217

AGRI JARDI

carrer del Freixes, 1
17133 Serra de Daró (Girona)
tel. 609 34 52 11 - Info@agrijardi.com

www.agrijardi.com
www.facebook.com/agrijardi

camp de l'ensenyament- hi ha un mestre espanyol, Cesar Bona, que amb la seva manera d'entendre l'educació està revolucionant les classes de l'escola Puerta de Sancho de Saragossa. El seu pensament és en la línia de Sir Ken Robinson. Bona intenta que els seus alumnes se sentin importants i descobreixin els seus talents. El seu mètode consisteix a enginyar-se-les per implicar tots els seus alumnes, fomentant el respecte, l'empatia i l'esforç, i deixant que els nens i nenes (i ell mateix) facin volar la imaginació. Ensenyar és un camí d'anada i tornada, ells aprenen d'ell i ell d'ells. Quasi ni obre el llibre de text, posa pocs deures i les seves classes prioritzen l'expressió oral.

Encara que aquest debat sembli actual, és quelcom que arrosseguem des del passat. Fa temps que estem a la cua d'Europa en el camp de l'ensenyament i que esperem "la" reforma pedagògica que situï el nostre país en la posició que li pertoca. Tanmateix, és evident que la dictadura franquista no només va irrompre-ho tot, sinó que encara avui és una llosa pel progrés.

L'Escola Nova Catalana. Al s. XIX recordem que a Europa va néixer un moviment, consolidat el primer terç del S. XX, que es coneixia com Escola Nova. Aquest trencava amb els esquemes de l'ensenyament tradicional per adaptar-se al tipus d'ensenyament que necessitaven i desitjaven les noves classes mitjanes, constituïdes com les més modernes i progressistes en camps com el polític, social, industrial i tecnològic. A Catalunya, l'estructura industrialitzada i l'existència d'una classe burgesa i d'una classe obrera culta va fer que aquest moviment també arrelés i s'estengués de la capital catalana a la resta del país. L'Escola Nova Catalana, a banda d'introduir el català a les aules, portà a terme un tipus d'ensenyament laic inspirat en el lliurepensament. S'hi practicava la coeducació, es donava importància als valors, es rebutjaven els exàmens i qualsevol sistema de premis i càstigs, s'obria l'escola a les dinàmiques de la vida social i laboral, es realitzaven activitats de descoberta del medi natural. Els nens i nenes tenien una insòlita llibertat, feien

jocs i exercicis a l'aire lliure, i un dels eixos de l'aprenentatge el constituïen les seves pròpies redaccions i comentaris. Eren escoles que seguien els postulats de John Dewey i que també estaven basades en referents com Rousseau, Pestalozzi i Montessori. No obstant això, fins als anys en pau de la Segona República (1931-1936) no es va consolidar a través de múltiples iniciatives i, en especial, durant el Bienni progressista (1931-1933). El Govern republicà va reconèixer a Catalunya un Estatut d'autonomia que, en matèria d'educació, permetia que el Govern català pogués fer la seva pròpia política educativa. La caiguda de la dictadura de Primo de Rivera el 14 d'abril de 1931, amb què es proclamà la Segona República, va obrir un període d'esperança que va quedar estroncat amb l'alçament militar de l'any 1936.

La rèmorra espanyola. Sense una clara voluntat de cicatritzar ferides, Espanya segueix ancorada en l'espectre d'un temps que no permet avançar ni mirar endavant. Lluny de països europeus capdavaners en educació com Finlàndia, que va acabar amb l'elitisme del seu sistema educatiu amb la reforma educativa dels anys 70, només esdevindrem capdavaners quan se'ns permeti crear la nostra pròpia política educativa. I tal com es va fer fa un parell de segles enrere, deixant que ho liderin els que veritablement poden liderar-ho, els mestres.

El material escollit pot convidar a la creació de petits móns fantàstics, realistes, inventats... com proposa Grapat amb les seves joguines de fusta.
Font: Internet.

Fonts consultades:

LA CONTRA La Vanguardia, 3 novembre del 2010,

La Renovació Pedagògica durant la República, 1931-1939 per Rosa Maria Moret.

INSTAL·LACIONS
GIROEMP

C/Riells, 12 - NAU A
17133 Serra de Daró (Girona)
Tel. 972 75 95 46 / Fax. 972-76 79 34
inst.giroemp@sitelcon.com

TRANSPORTS, CEREALS I FARRATGES

Arcadi Salvador, s.l.

SANTI 660 450 884 info@arcadisalvador.cat
Ctra. Torroella, s/n - 17133 SERRA DE DARÓ (Girona)

Reportatge

Recordant l'escola i els mestres de Serra

La tasca dels docents és i ha estat sempre una feina difícil i sacrificada, sovint insuficientment valorada per la societat. Fer de mestre, i més encara en un poble petit, era moltes vegades sinònim de precarietat material. La manca de recursos condemnava mestres i alumnes a una espècie d'autarquia pedagògica, un rosari de lliçons memoritzades i canterelles mono melòdiques que servien per a qualsevol cosa menys per a despertar la ment dels infants. A força d'enginy, imaginació i molta il·lusió, la vocació dels bons mestres era capaç de convertir el grisós tedi de l'aula closa en veritables lliçons obertes a la vida. Voldríem fer aquí un modest homenatge a tots els i les mestres que van passar per Serra. Ja fa més de 25 anys que l'escola va tancar, però si escolteu bé potser encara sentireu com pels carrers ressona aquella cridòria incansable de la mainada jugant esvalotadament.

Can Comaleres

Segons la documentació que es conserva a l'Arxiu Comarcal del Baix Empordà, entre 1889 i 1903 a l'escola de Serra s'hi van matricular un total de 97 alumnes. Era una escola mixta, a la qual assistien nens i nenes de Serra, però també de tota la rodalia: Sant Iscle, Fonolleres, Parlavà, Ultramort, Ullastret, Llabià, etc.

Durant el període anterior a la construcció de l'escola nova (l'actual edifici de l'Ajuntament), les classes es feien a can Comaleres. D'aquesta època documentem quatre mestres que van exercir a Serra. En **Lluís M. Sors Lluch** va ser el mestre des d'abril de 1911 fins al desembre de 1915. El va substituir **José Peñuelas del Río**, que només va ser a Serra durant tres mesos, perquè el març de 1916 va ser traslladat a Sant Feliu de Pallerols, on restà fins a 1922,

Llibres i enciclopèdies escolars.

ACBE: fons CP Serra de Daró.

any en què passà a la Jonquera fins a la seva jubilació el 1950. **Isidre Camós Capellà** fou mestre interí a Serra des d'abril de 1916 fins al febrer de 1917. Llavors passaria a Pont de Molins (1918-21) i a Portbou. **Pantaleón Patiño Gallostra** va prendre possessió el primer de març de 1917 i restà a Serra fins al 1930, quan va ser traslladat a Cornellà de Terri fins a 1941. A partir d'aleshores exercí a Castell d'Aro.

En temps del Sr. Patiño, concretament el 1925, consta que a l'escola de Serra hi havia un total de 47 alumnes, compresos entre els 4 i els 14 anys, tot i que la llei de 1909 només obligava a escolaritzar a partir dels 6 anys. Els mestres feien més, molt més, del que podien. Va ser també durant l'exercici d'aquest mestre que l'Ajuntament emprengué la construcció d'una nova escola.

La nova escola de Serra

Val la pena insistir-hi: la nova escola que es construí el 1927 la sufragà completament l'Ajuntament, sense subvencions de cap altra institució. El cost total va ser de 23.500 pessetes, una autèntica fortuna, sobretot si tenim present que «les misses» havien de sortir d'un poble a la ratlla dels 300 habitants. Amb una escola nova, àmplia i ben condicionada, és segur que la qualitat de l'ensenyament, les condicions de treball dels mestres i el benestar dels alumnes devien millorar notablement.

Amadeu Nadal Buralló va ser mestre a Serra d'abril a setembre de 1930. Abans havia estat interí a Lliurona (1927), a Cornellà de Terri (1929) i a Rabós (1930), fins que obtingué una plaça en propietat a Queralbs, on residí de 1933 a 1945. A partir de 1946 retornà a Cornellà.

El Sr. Enric Freixas Pacreu

El 24 de setembre de 1930 iniciaria la seva tasca a Serra **Enric Freixas Pacreu**, que hi restaria fins al 31 d'agost de 1950. El Sr. Freixas havia estat mestre a Pardines (1921) i a Urtx (1922-30). És un dels mestres més recordats i ben valorats al poble; va deixar una profunda empremta en diverses generacions de serranencs. Després de la seva llarga estada al poble, encara exercí un any més a Arbúcies, on es va jubilar el 1951.

Els llibres d'inspecció escolar ens donen algunes informacions interessants per entendre com era l'escola a cada època. Vegem, per exemple, la inspecció que es féu el 1931 (cap a final de curs, doncs): el pressupost anual era de 2000 ptes. per a personal (o sigui, per al mestre); 147,30 ptes. per a material divers; i 61,38 ptes. per a material de *adultos*. L'inspector destaca que l'escola té molt bona il·luminació i ventilació; fa 9 m de llarg per 7 d'ample i 4,5 d'alçada; disposa de pati d'esbarjo i, tot i que no té lavabo, sí que hi ha *dos retretes en buen estado*. El pis del mestre té sis habitacions i també està en bones condicions, però la inspecció recomana que se'n millori la decoració. En aquell moment hi ha matriculats 19 nens i 9 nenes, però el dia de la visita només han assistit a classe 15 alumnes (no cal que recordem que quan a pagès hi havia més feina, els nens en lloc d'anar a escola havien d'ajudar a casa). Els llibres de text que es feien servir a escola eren els de, Dalmau Pla, Ibarz i Seix i Barrall. També s'empraven la *Geografía* de Pere Blasi (insigne mestre i pedagog) i la *Terra catalana*, de Joaquim Pla Cargol, totes elles obres que inclòs vistes amb els ulls d'avui sobten per la seva admirable qualitat editorial i pedagògica. Entre el material de l'escola hi consten tres mapes, una esfera i quatre làmines de fisiologia, i s'esmenta que s'han canviat *las mesas multipersonales en bipersonales*. Del mestre s'indica també que cobra 2000 ptes. l'any (les que hem vist més amunt) i encara 250 ptes. més *por adultos*.

Després de la guerra

El curs de la història es deixa sentir amb força al món de l'educació. Passada la guerra civil es reprenen les classes. L'edifici és el mateix, el mestre també, els alumnes pràcticament també,... Però allò que s'ensenya ja té tot un altre caire. Queda molt clar, per exemple, en la inspecció de 1940, quan l'inspector es preocuparà sobretot d'insistir que els quatre pilars de l'educació han de ser: l'educació religiosa, la patriòtica, la cívica i la física. I després de lloar la tasca del Sr. Freixas li remarca que

ha de millorar en *educación física (gimnasia sueca) y jardinería, aprovechando el jardín escolar, vallado, cuyas parcelas han de cultivar los mismos alumnos*. Anys després, el 1943, el mateix inspector anotarà que *tiene la satisfacción de poder certificar que éste es uno de los buenos maestros de la provincia*. Hem de dir també que el pas dels anys s'havia deixat sentir, i l'edifici necessitava algunes reparacions, com *la construcción y colocación de una puerta a cada uno de los dos retretes (niños y niñas) i la colocación de los vidrios necesarios, sistema 'Castanyé', en las ventanas para la constante renovación del aire en el aula*.

L'any 1949 la Inspección va plantejar un *arreglo escolar per a l'escola de Serra*. Es tractava que, atès l'elevat nombre de matrícula, el centre deixés de ser mixta i es constituïssin dues escoles unitàries, una de nens i una de nenes. L'única condició que es posava –a la pràctica impossible de complir en uns temps tan difícils com aquells– era que l'Ajuntament proporcionés el local o adaptés l'edifici que ja existia. Vet aquí que l'escola de Serra va ser mixta al darrer dia.

Les mestres

Després del Sr. Freixas van venir dues mestres provisionals, la **Cinta Trias Cebrià**, de gener de 1950 fins a maig de 1951, i la **Rosa Buixeda Darné**, d'abril a agost de 1951. A partir de l'1 de setembre de 1951 l'escola serà regida per **Concepció Sais Salas**, que havia exercit anteriorment a les Escaules i que esdevindrà una mestra molt apreciada i recordada al poble.

Amb la democràcia arribaren també temps de renovació a les escoles. **Dolors Fabrellas Roqueta** (1979-83) i **Roser Font i Pi** (1983-89) foren les darreres mestres de Serra. Els nous aires, l'afany de llibertat i l'experiència de les «zones escolars rurals» posarien un brillant punt final a més d'un segle d'història d'aquella petita gran escola que tots recorden amb infinita enyorança.

Signatura de diferents mestres de l'escola de Serra.

ACBE: fons CP Serra de Daró.

Agraïm sincerament la col·laboració de Lluís i Joan Roca, Teresa Soler, Dolors Fabrellas, Roser Font i Josep Puig.

Àlbum fotogràfic

1. TROBADA DE CLÀSSICS

Més de 200 vehicles clàssics, entre cotxes, motos i tractors van participar en la 7a Trobada de Clàssics organitzada per "la Colla de Serra".

2 A LA 8. LA FESTA MAJOR DEL ROSER DE SERRA

La Festa Major del Roser va començar el dia 26 d'abril amb la tradicional bicicletada per Serra de Daró i Sant Iscle i va continuar el cap de setmana següent amb un reguitzell d'activitats. El 2 de maig un partit de futbol va donar el tret de partida d'una festa que va

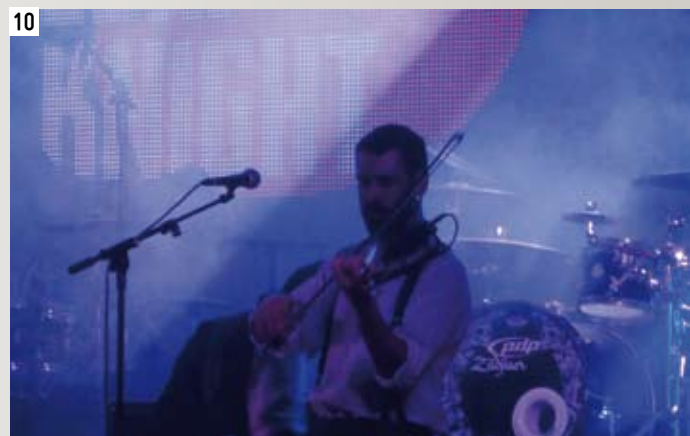
7

8

9

10

11

12

continuar a la tarda amb els jocs tradicionals i l'espectacle infantil FEFE&COMPANYIA. Finalment, el 3 de maig, va tenir lloc la Festa del Roser que va iniciar-se al matí amb un ofici solemne amb la Coral Anselm Viola de Torroella. I a la tarda, una audició de sardanes amb la cobla Bisbal Jove que es va tancar amb l'esperat concert de l'Orquestra Costa Brava.

9 i 10. NIT JOVE DE SERRA DE DARÓ

El 16 de maig Hotel Cochambre, Ebri Knight i un Dj van ser els encarregats d'amenitzar la 5a festa jove.

11. FIRA DEL VI, LA MEL I EL FORMATGE

El mes de maig es va celebrar una nova edició de la fira.

11. QUEDA CONSTITUÏT EL NOU AJUNTAMENT

Les eleccions municipals del maig van deixar constituït el nou ajuntament. Van sortir Miquel Cruset, Jaume Bruguera i Eva Colomer i van entrar Pau Pou, Glòria Marull i Marta Barris.

12 AL 14. CELEBRACIÓ DE L'ONZE DE SETEMBRE

Enguany els pobles de Serra, Gualta i Fontanilles van fer conjuntament la celebració de la vigília de la diada de l'11 de

Àlbum fotogràfic

13

14

15

16

17

18

setembre, que va comptar amb un concert d'Els Montgrins.

16. DINAR DE GERMANOR A ELS ÀNGELS

El 3 d'octubre els veïns de Serra van celebrar el tradicional dinar de germanor al santuari dels Àngels.

17. ACTE DE L'ANC DE SUPORT AL GOVERN DE LA GENERALITAT

El 13 d'octubre alguns veïns de Serra van mostrar el seu suport al govern de la Generalitat en un acte en defensa de la democràcia promogut per l'ANC, l'AMI i OMNIUM per l'encausament del 9N. Uns dies després es va fundar l'Assemblea territorial de Serra.

18 i 19. HOMENATGE A MOSSÈN ROSSEND DARNÉS

Els pobles de Serra, Gualta i Fontanilles van homenatjar els 25 anys de mossèn Rossend Darnés a l'església de Gualta.

20 i 21. LA FESTA MAJOR DE SANT ISCLE

19

20

21

22

23

24

La festa Major de Sant Iscle va tenir lloc el 15 de novembre. La Cobla Els Rossinyolets va acompanyar la celebració de la missa i va tocar les sardanes.

22. QUINA ERÒTICA

Un any més la Quina eròtica organitzada pel jovent de Serra va generar expectació.

23. VETLLADA NADALENCA A SANT ISCLE

El 4 de gener Sant Iscle va celebrar una nova Vetllada Nadalenc a amb poemes i nades. La celebració va servir per fer entrega també a mossèn Rossend d'un àlbum fotogràfic amb les imatges de l'homenatge que se li va fer a Gualta.

24. FESTA DE LA CANDELERA

El passat 31 de gener es va celebrar la Candelera amb una missa amb l'acompanyament del grup coral Veus de Parlavà.

Entrevista

Lluís Roca, recordant Serra de Daró des de Vulpellac

Lluís Roca
durant
l'entrevista a
casa del seu
fill Joan.
S. Vega

EN LLUÍS ROCA va néixer a Serra el 1923, just davant de la tenda de comestibles de Can Calvet. El seu avi era ferrer i ell, quan va ser prou gran per treballar, en va heretar l'ofici. Tanmateix, confessa que li hagués agradat ser músic. Ara, instal·lat a la casa del seu fill a Vulpellac, observa el pas del temps des de la terrassa. Amb vistes privilegiades a les Gavarres i el sol plàcid de l'hivern acaronent-li el rostre, recorda la vida que va deixar a Serra. Amb un mig somriure assegura que llavors "les coses eren ben diferents".

Què recorda de la seva infantesa a Serra?

Fèiem vida al carrer, anàvem a l'escola, jugàvem a futbol... A Serra tot eren pagesos i només hi havia una botiga de comestibles, poca cosa més.

Anava a escola a Serra?

Sí, jo no recordo haver anat a escola a can Comaleres, o si hi vaig anar, era molt petit, però sí que recordo haver anat a l'escola nacional de Serra, que és l'edifici on ara hi ha l'Ajuntament.

I qui els feia classe?

En Pantaleón Patiño i l'Enric Freixas, però per mi el principal va ser el segon, perquè el vaig tenir fins al batxiller. Venia de Santa Pau.

I era gaire estricta?

Sí, era estricta, però per mi era molt bon mestre. Ho explicava tot molt bé i preguntava les lliçons. Pel meu gust ho feia de la manera que ho havia de fer. Almenys a mi m'agradava molt més la manera d'ensenyar d'en Freixas que la d'en Patiño, tot i que eren bons mestres els dos.

Eren casats?

Sí, en Patiño era casat amb la Sra. Emilia i en Freixas amb la Sra. Carme, que a les tardes ensenyava costura a les nenes. Però als matins fèiem classe els nens i les nenes junts.

I sortien al pati a jugar?

No s'hi jugava gaire, perquè era molt petit per tots els alumnes que hi havia. Venien nens de St. Iscle, Llabià, Fonolleres. Normalment jugàvem al carrer, davant de l'escola, i es jugava molt a futbol.

Va poder acabar els estudis en esclatar la guerra?

Sí, tot i que l'escola anava a mitges... Però aquí la guerra no es va sentir fins a l'últim moment, quan van entrar els nacionals. Llavors hi havia armes pels voltants. A Serra me'n recordo que hi havia una plaça que hi havia una divisió amb mil homes. S'hi van estar bastants dies.

Van fer gaire mal?

No. Potser els horts varen rebre, perquè hi havia les tropes d'artilleria lleugera. Els canons els carregaven en els murs i als horts s'ho fotien tot.

Va passar fam després de la guerra?

No, perquè a casa hi havia de tot. Fèiem pa i teníem unes 2 o 3 vessanes de sembrat o coses lleugeres, com ara cereals, blat o blat de moro. I cada any criàvem un porc per matarlo. Fèiem la matança, les botifarres i tot això... Venien familiars o amitats fondes a ajudar, era tota una festa.

Amb quasi 93 anys que teniu, heu viscut molts canvis...

Quin retràs més gros que portàvem, s'ha *adelantat* molt! Ara, no sé si una mica més del compte. Quan tenia uns 20 anys va arribar la llum a Serra, però el que recordo realment és tot el tema de l'aigua. A casa, utilitzàvem aigua del pou i de les cisternes, però per rentar la roba anàvem al riu. S'anava al Daró cap allà a can Casadellà o, si aquell dia hi havia poca cosa a rentar, també hi havia qui anava al rierol que quedava davant de Can Bach. Les dones portaven la roba amb la "carretilla", a peu o amb el carro amb el mul o amb cavall.

Els cotxes també van tardar a arribar...

Ui, tothom anava a peu o amb una euga o cavall a carro. Més tard ja va venir la bicicleta, la moto i, finalment, els cotxes. El primer a anar amb moto a Serra va ser el meu pare, i com que li agradaven molt les sardanes i els balls, quan feia festa a les tarda, agafava la moto i hi anava. La gent quan el veia passar deia "Guaita, és el ferrer de Serra amb la seva moto".

Vau ser la 3a generació de ferrers de Serra?

Sí, ferrer-serraller. El meu avi ja ho era, però llavors l'ofici era una mica pesat, després la feina es va anar suavitzant. La forja era lo més difícil. L'avi i el pare va ser per vocació, perquè aquell ofici llavors era més pesat, es feien totes les peces per a l'agricultura a mà: el carro, les arades per llaurar... Però quan va ser el meu moment la feina ja no era tan dura, jo feia molta més serralleria, baranes, tancats de ferro. Sort, perquè jo no tenia vocació.

Però si es guanyava la vida...

No guanyàvem res, es vivia i prou. Moltes vegades es treballava de franc

Detall d'una placa que hi ha al municipi. S.Yxart.

Foto de l'alumnat de l'escola de Serra dels anys 30. Imatge cedida per la família Marsal.

i, pots comptar, et pagaven amb dinars... Es treballava per anar passant el temps! Jo quan era jovenet la meua idea era ser músic.

Ah sí, com és això?

Aquí hi havia en Ribas que era músic i durant la Festa Major molts músics venien a l'hora d'esmorzar i es quedaven a dinar i sopar a casa de la gent. Alguns, depenent d'on era l'orquestra, es quedaven a dormir i tot!

Recorda alguna anècdota?

Sí, del meu avi. Ell era molt viu per agafar guatlles vives amb la manxeta. Les feia venir sota un tendal i quan veia que eren a sota, feia fressa, perquè la guatlla s'aixequés i quedés apressada a l'esquer. I és clar, sempre tenia dins la saca unes 10 o 12 guatlles! I quan venien músics i gent que el coneixia a menjar, quan demanava què volien per esmorzar, recordo que li deien: "cony, Xicu, ja ho saps, guatlla". No sé si per això molts s'hi deixaven caure sovint!

I vostè formava part de la comissió de festes?

No, i això que llavors les festes eren sonades, però jo era més de ficar-me en temes esportius. A mi m'agradava

molt el futbol. Vaig començar jugant de porter i vaig acabar d'extrem.

A Serra hi havia algun equip?

Sí. Jugàvem a un *puesto* que es deia els comuns, que era un camp que ningú no cultivava. I més tard ens vam ajuntar amb els de Gualta i Parlavà.

Però competien en alguna lliga?

No, això no. Per això jo després vaig jugar en altres equips. A la Bisbal, a Palafrugell, a Peratallada...

Així devia ser bo?

(Somriu) Sí.

I quan es va casar?

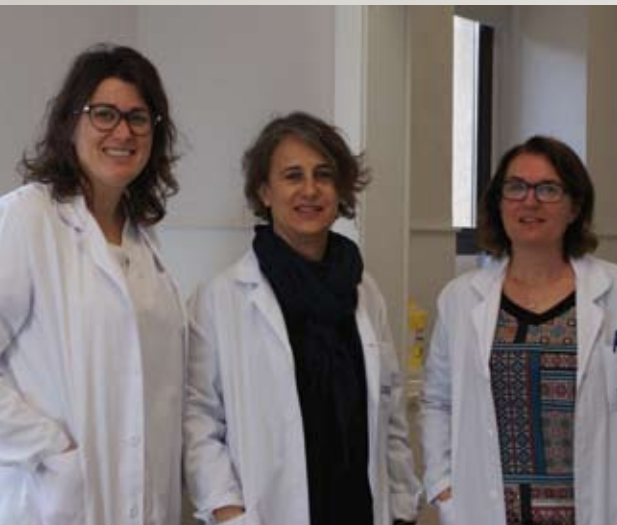
A trenta anys em vaig casar amb una dona d'Ultramort, la Rosa Olivé. Les nostres famílies es coneixien de petits. Ens vam retrobar ballant a Parlavà i vam tenir un fill, en Joan.

I va ser feliç a Serra?

Sí, després ja vivíem en una casa que quedava a tocar a la carretera, allà on hi ha els transformadors de la llum.

Entrevista

L'equip mèdic de Serra de Daró, 23 anys de professionalitat i de proximitat

D'esquerra a dreta: l'Alba, l'administrativa, l'Àlicia González, la metgessa i la Marta Tauler, la infermera
Foto: S.Yxart.

El consultori rural és un servei garantit a tots els pobles?

En principi s'ofereix a tots els pobles petits de totes les Àrees Bàsiques de Salut. Aquí, La Bisbal d'Empordà seria l'ABS amb més consultoris rurals. Els territoris, en l'àmbit de salut, queden distribuïts de manera diferent, perquè les ABS es delimiten per factors geogràfics, socials, epidemiològics...

L'ABS de Torroella quins consultoris rurals inclou?

Gualta, Serra, Jafre i La Tallada. Ullà no en té, perquè el seu ajuntament va posar a disposició dels vilatans un taxi per anar a Torroella. I a banda d'aquests que es passa consulta un o dos cops per setmana, en aquesta Àrea Bàsica també hi ha un consultori permanent a l'Estartit i a Verges.

Les diferències és pel nombre d'habitants?

Sí, l'Estartit i Verges, com que tenen uns 1.500 - 2.000 habitants tenen consultori permanent, mentre que a la resta de poblacions es passa consulta dues hores un dia o dos a la setmana.

Quan comença a haver-hi consulta a Serra de Daró?

El maig del 1993 es va obrir l'Àrea Bàsica de Salut de Torroella i el metge que hi havia aquí a Serra i Sant Iscle era en Salvador Tarradas, que tenia en Pere Tubau d'ATS.

Però eren de Serra?

No, llavors els metges rurals, els APDs, tenien la plaça en propietat, eren funcionaris de l'Institut Català de la Salut (ICS). Quan es van obrir les Àrees Bàsiques, el CABE els va absorbir i, durant molt temps hi havia gent que treballava

L'ALBA PUJADAS, L'ÀLÍCIA GONZÁLEZ I LA MARTA TAULER són l'equip mèdic que un dia a la setmana des de 1993, visita la gent de Serra de Daró i Sant Iscle, en el consultori rural cedit per l'Ajuntament. Es tracta d'un equip mèdic cordial i alegre, però aquest any estan exultants de resultes del canvi de local. El consultori s'ha traslladat a la planta baixa de la rectoria i el canvi ha estat molt positiu.

Tot i que no ho havien demanat ni ho preveïen, "aquest Ajuntament és esplèndid", sí que podran fer la seva feina amb millors condicions. Avui, quan les hem anat a veure, no només ens han ensenyat el nou consultori, sinó que hi hem xerrat de forma distesa, copsant de primera mà el tracte familiar que s'hi respira. Qui sap si aquesta bonhomia entre pacients i metges és el secret que ha convertit aquest municipi en un dels que més vegades, la seva llarga població, ha arribat als cent anys.

amb nosaltres que els pagava l'ICS. Ara, s'han anat jubilant i això ha anat desapareixent i s'han amortitzat les places. A Torroella el darrer que quedava en aquesta situació era en Jaume Vinyet.

Hi ha hagut rebombori amb el canvi de sistema d'ambulàncies medicalitzades que ha aplicat el Departament de Salut. Afectarà la gent dels municipis petits?

A tothom li agrada tenir l'ambulància i el consultori al poble, però no n'hi ha d'haver a cada poble. Potser Serra hi haurà guanyat, perquè ara té l'ambulància medicalitzada a La Bisbal, que és relativament a prop. Aquests canvis, en realitat, ens afecten a nosaltres.

Però el que us afecta no pot acabar repercutint a la població?

Fins ara hi havia una ambulància d'emergència mèdica amb un metge i una infermera que abastava tot el Baix Empordà i que sortia des de Palamós. Ara, han separat aquest efectiu i hi ha una ambulància medicalitzada amb un metge sol a La Bisbal, i una altra ambulància amb una infermera a Palamós. En cas d'emergència, el centre coordinador ha de decidir quin d'ells dos surt i si cal que s'ajuntin. Treballar sol en situacions d'emergències pot ser complicat. En aquest sentit ens afecta a nosaltres i, és clar, pot afectar la societat... Però és una novetat, ja veurem com funciona.

El servei d'ambulàncies també ha canviat de mans.

Sí, el Departament de Salut ha fet un concurs públic que

ha generat molta controvèrsia, perquè ha donat el servei de transport sanitari durant els 10 anys vinents a tres empreses multinacionals amb ànim de lucre, excloent una vintena d'empreses que havien gestionat el servei fins ara. Empreses històriques del sector, més petites i amb seu local.

Uf... I tornant a Serra, la gent consulta a Serra o va al CAP de Torroella?

Això és el més curiós. La gent de Serra ve a Serra. I només passem consulta dues hores. És veritat que sempre tenim molta feina, perquè tot i que hi ha més jovent que viu al municipi, en general, es tracta d'una població de gent gran. Però el curiós és que no solen anar a Torroella, només quan els ho demanem nosaltres. Per això, quan ens els trobem allà, pensem que alguna cosa grossa els passa.

Deu ser que la gent de Serra té molt bona salut...

Home, és dels pobles amb gent més longeva! Hem tractat un munt de centenaris! Potser dels llocs on n'hem tractat més!

I el tracte és diferent?

Sí, perquè tenen més accessibilitat al metge que a Torroella... La gent no demana hora, normalment se l'atén el mateix dia que ve. I si no hi ha cap forat, se'ls dona hora per la setmana següent. És un altre tipus de consulta, anem molt més tranquil·les i el tracte

és més personal, més proper... Fa molts anys que venim... I ara perquè ens ho han canviat, però l'altre local era un espai que estàvem contínuament a la sala d'espera i parlàvem amb els pacients, perquè tot quedava allà mateix... Era molt familiar. Si fins i tot ara que han posat una sala d'espera, tots els pacients s'esperen a l'entrada!

I com és que heu canviat de local?

Nosaltres no ho vam demanar ni era imprescindible, amb el que teníem ja anàvem bé, però aquest ajuntament sempre ha estat molt atent a les nostres necessitats... És molt esplèndid i ara hi hem guanyat amb tot. Amb la salubritat, la llum, i sobretot, podem donar més privacitat. A l'altre local, la sala d'espera era tan a prop del con-

sultori, que tothom podia sentir les receptes i els diagnòstics que donàvem al veí i això era una mica desagradable.

Perilla aquest tipus de consulta rural amb les retallades en sanitat?

Les retallades fins ara han afectat sobretot a escala hospitalària. En cas de seguir, representaran una precarització important de la sanitat pública tant en l'àmbit hospitalari com en el de l'Atenció Primària. Malgrat que actualment tenim oberts els consultoris rurals no obeeix a criteris d'eficiència, els ajuntaments tenen molt de pes a l'hora de mantenir-los actius. Estaria bé que utilitzessin aquest pes polític per lluitar contra la precarització de la sanitat pública.

L'entrada del nou consultori de Serra, situat a la rectoria.
Foto: S. Yxart.

Lluís Heras, artesà de la ceràmica negra catalana a Serra de Daró

EN LLUÍS HERAS, tot i haver nascut a La Bisbal d'Empordà, viu a Serra de Daró des de jove. I es podria dir que es dedica a la ceràmica des que té edat per treballar. El seu pare li va dir: o estudies o treballes. I ell va escollir treballar. Des de llavors que no ha parat.

Lluís Heras treballant al seu taller de Serra.
Foto: S.Yxart.

Arribar a casa d'un artista no sempre resulta fàcil. L'entrada a la casa del ceramista Lluís Heras queda discretament amagada en un voral. Ara bé, un cop travesses els pilars d'entrada, no queda cap dubte que has trepitjat territori artista. Al llarg del camí aparicions d'argila de diferents dimensions et transporten a l'imaginari del ceramista. Cactus-escultures, cànirs-extraterrestres, reinterpretacions d'àmfores gregues i figures enjogassades que et situen, de mica en mica, dins d'aquell desori ordenat en el qual treballa. Abans d'arribar a casa seva, un cobert de llenya reconvertit en expositor mostra els atuells de ceràmica negra tradicional que formen part de la seva obra. Des de cànirs a reproduccions de peces del segle XVIII com brasers, escalfallits, mesures de vi, mesures per l'oli, poals, barrals...

Tanmateix, en Lluís assegura que totes aquestes peces cada vegada tenen menys sortida, "només es ven el cànir". Així que, a banda d'això, té peces de vaixel·la tradicional bisbalenca i peces de decoració com ara una sèrie de cànirs extraterrestres, de gerros en forma de cactus, de plats decoratius fets amb engal·ba salada, reinterpretacions d'àmfores gregues... "La ceràmica és com la pintura, pots fer tinta, aquarel·la, pastell, oli... Hi ha totes les tècniques que tu vulguis. Jo treballo amb bicromats potàssics, amb permanganats, sulfats de ferro, sulfats de coure..."

Tot i que, encara no hi ha entrat, està pensant a tornar a fer peces de gres, perquè, juntament amb la porcellana, és el que es porta ara.

Fa uns anys que ja no es dedica a vendre a l'engròs a botigues, perquè pràcticament no hi ha botigues. Ara ven al detall i, sobretot, a fires artesanals i monogràfiques de ceràmica a les que es desplaça dins del territori espanyol i, cada cop més per Europa. Allà, segons diu, es valora la ceràmica tradicional artesana i, curiosament, encara es fa servir.

Ceràmica negra catalana

En Lluís recorda que va començar en el món de la ceràmica "en aquella època que era molt fàcil entrar en un taller o una fàbrica de ceràmica a La Bisbal". Ell va entrar a Can Salamó i després, a finals dels 80, va assistir a

les darreres fornades d'en Lluís Cornellà i quan aquest es va jubilar, va seguir fent la seva terrissa negra.

Als 90 va muntar el seu propi taller a casa els pares. "Em vaig posar el forn de gas que tinc al cobert i més endavant, vaig construir-me un parell de forns artesans de tir directe."

Això el va permetre especialitzar-se en la ceràmica negra tradicional catalana, que sempre ha estat més pròpia de Quart que de La Bisbal. Aquesta es fa amb la tècnica de fumar per donar-li el característic to negrós. "En el primer forn morí que vaig construir hi puc coure 1.200 peces". Però la cuita és tota una història, perquè a banda de la feinada de col·locar-hi totes les peces, ha de segellar bé la portella per a fer la "carbonació". Primer amb una paret de pedra seca, que després entatxona amb terra i que acaba co-

brint amb fustes. La càmera d'aire que hi ha a tot voltant de la paret exterior del forn ja està entatxonada amb terra i, si no cobris bé la portella en fer la cuita, hi hauria entrades d'aire i fugues.

El foc s'encén a baix, on hi ha una càmera de la mateixa mida que el forn. Des d'aquesta el foc dels feixos va travessant els forats que hi ha al terra del forn i passa pel mig de les peces, buscant la sortida d'aire de les xemeneies que hi ha dalt.

Tot i que abans aquest forn el feia anar unes sis vegades l'any, ara ja fa dos anys que no l'encén. Ara en té un altre més petit on li caben fins a 600 peces.

El primer la cuita dura al voltant de 24 hores i gasta tres tones de llenya, amb el segon són 15-16 h i gasta 600 quilos de llenya.

Canvis de tendència

"Avui costa viure de la ceràmica, en canvi fa uns anys era un poder econòmic a la capital baix empordanesa. Però la crisi ha afectat fins i tot als industrials." En Lluís ara ven en fires, on també fa tallers per nens i, inclòs quelcom que fascina molt i que fa amb un company de professió, en David Rosell, coure les peces in situ fent alhora un espectacle de foc. "Quan la peça està roenta, la traïem i hi tirem oli i, a continuació aigua, fa unes deflagracions espectaculars." M'ensenya un retall de diari de Burgos on apareixen fent aquest espectacle.

No es pot parar. És conscient que "la gent s'ha cansat de la vaixel·la tradicional i busca peces de disseny amb formes, materials i esmalts originals". Toca fer un canvi.

Un moment del procés de creació d'un cànir.

Foto: S.Yxart.

Fotogrames extrets del documental "Terrissa Negra" de Joan Soler on se'l veu en la darrera fornada al forn gros.

Opinió

Governar per a la gent del lloc

El so de les campanes, punt de confrontació entre veïns.
S.Yxart.

Cada cert temps rebrota el mal son de la disputa del toc nocturn de les campanes que no deixen dormir els turistes o els estadants de segona residència. Una disputa sovint molt vehement, els arguments, a vegades fets amb un mal to que busca desqualificar el contradictor més que no pas les raons que addueix. Mireu si no que deia en un tuit en Rafel Vidal: "Els medievals feien entrar la religió a cops de martell, ara ho fan a tocs de campana. Quelcom hem guanyat d'aleshores ençà". Em sembla que aquesta qüestió podria ser-nos útil per esmentar i reflexionar sobre d'altres ben diferents però que mostren uns punts i uns déficits comuns molt preocupants. Em refereixo, per exemple, al rebuig que es manifesta a la construcció o a la simple ampliació de granges de bestiar, a l'adob amb purins dels nostres camps, al tancament de camins per part dels nous propietaris de finques de vies d'ús públic que en alguns casos menaven a les platges, a ermites o que simplement eren viaranyes de pas i de comunicació sovint més directe entre diversos llocs, i al disseny i construcció de noves carreteres per resoldre aglomeracions i embussos que afecten el territori tot plegat els dos mesos de més presència turística però que suposen una greu agressió al territori i al paisatge amb un greuge sovint encara més gran als pagesos i als propietaris d'explotacions agràries. És més que raonable, és exigible, que es protegeixi la qualitat de les aigües subterrànies i que se n'eviti la contaminació per nitrats. Pensis però que no siguin potables a vegades és per culpa dels abonats químics i que s'havien arbitrat unes instal·lacions que recollien els purins i els convertien en energia que ara s'han tancat després d'haver-s'hi gastat molts diners en la seva construcció. Tot plegat, es podria resumir en allò de "de fora vingueren i de casa ens tragueren". D'una forma o altra darrere de tot això sempre hi ha interessos econòmics que fa que les disputes s'acalorin i s'enroquin. Voldria, encara apuntar una qüestió ni que sigui ben diversa però que té algun punt coincident amb el tema que acabo de referir. Parlo dels

qui volen fer a Catalunya una nova llei electoral que donés el mateix valor a un vot de les grans ciutats a un vot dels petits territoris i les petites comarques o províncies. Si s'imposés el factor numèric la població immigrant de la ciutat de Barcelona i d'altres grans ciutats de la seva conurbació podria imposar el seu nou model de país, de llengua, d'usos i costums i la gent de la resta del territori, i la ciutadania que a través dels segles ha anat modelant l'esperit i el tarannà del país resultaria del tot irrellevant, forastera i invisible a la seva terra. Ah!, i resulta prou curiós i sorprenent que alguns que ho reivindiquen molt insistentment no es refereixin mai a altres punts, a altres províncies de la península on la seva reduïda població fa que sovint tinguin igualment molts més senadors i diputats, fruit també d'un nombre de vots infinitament inferior al de les províncies amb molts més habitants.

La política és el govern de la polis, de

la ciutat, del poble, de la gent. Polis, ciutat, poble i gent de cada territori, de cada lloc concret i específic. No pot ser ni es pot permetre que es prioritzi sense més els interessos econòmics i turístics i es menystinguin i es trepitgin les necessitats i les aspiracions legítimes i del tot raonables de la resta de la població. Estem construint un model de països ben poc racional i sostenible. El territori es va despoblant, la cura dels boscos i del territori que tradicionalment feien la gent que hi habitava, avui ja no és possible perquè la població es desplaça i es concentra a les grans ciutats. I els serveis de tota mena fan el mateix. I en molts pobles només hi veiem una població envellida, sense joves, sense escoles, sense botigues, sense farmàcies, sense serveis. On han de proveir-se les persones grans que ja no poden conduir, on han d'esbargir-se i passar la tarda dels diumenges i festes els pocs infants que hi resten? Tot va quedant en mans dels veïns de segones residències i a l'arbitri de les seves necessitats quant no dels seus capricis. Mentre al centre de Barcelona sonen de nit les campanes de moltes si no de totes les seves esglésies i fins d'edificis civils, es vol que callin les dels pobles. Mentre allí hi ha tota mena de fresses, d'enrenou i de pol·lució causades pel trànsit, per les indústries i per l'altíssim voltatge d'algunes celebracions festives i d'entreteniment s'imposa als pobles que callin les campanes, que els galls deixin de cantar, que se silenciïn les esquelles de les vaques, que desapareguin les granges i l'adob dels camps que fan pudor. I als pobles a més s'impedeix, a vegades, dormir als veïns del lloc que l'endemà han de matinar per anar a treball per culpa de la gresca i les festes nocturnes dels estiuajants, s'aparquen els vehicles sense cap mena de respecte a les necessitats de circulació dels vehicles agraris i al pas d'ambulàncies en cas de necessitat. Es pren l'aigua als pagesos -només el 40% del producte alimentari de Catalunya es produeix aquí- s'assequen els cabals d'aigua dels rius, d'alguns aiguamolls, tot per atendre les demandes insaciabls del turisme, de les piscines particulars, per cert, sovint ben a prop de mar, dels camps de golf, de les gespes dels jardins particulars, etc. Els pagesos saben com se subvencionen els productes bàsics: pa, llet, etc perquè siguin ben assequibles per al comú de les poblacions, ells però han de moure's amb preus que no cobreixen els seus costos; veuen subvencionats els serveis públics de metro, d'autobusos, etc, quan els veïns de pobles i comarques sovint no poden desplaçar-se de cap més manera per anar al treball i cobrir les seves necessitats quotidianes que mitjançant l'adquisició d'un vehicle propi i que arribant a ciutat hauran de pagar uns diners per aparcar-lo. He sentit dir que la civilització ens ve de la ciutat. He sentit dir en veu alta davant meu, a la

plaça del meu poble: "Aquí encara viuen a l'Edat Mitjana".

Doncs, jo no vull que em civilitzin. Em sembla millor viure en petits espais on la gent té un nom, on encara hi ha una relació i una conversa franca i distesa, on els nens poden córrer, jugar i anar amb bicicleta sense massa dificultats, on es pot menjar una tomata acabada de collir de l'hort, on la gent no menystingui, ni miri per damunt l'espatlla els altres. Escric tot això per demanar que els polítics escoltin i governin d'una vegada i prioritàriament per a la gent que viu tot l'any a cada lloc i que escoltin i atenguin les seves necessitats que sovint són bàsiques i que es programi el país atenent adequadament a tot el territori i a les necessitats i especificats de la seva gent. I vull que en els pobles es pugui continuar fent de pagès i de granger, i que els veïns, els alcaldes i els rectors del lloc siguin respectats i no pas insultats perquè no accepten els desitjos dels nouvinguts o passavolants; reclamo que no es desqualifiqui la tradició amb una suposada modernitat que no és sinó mostra d'escassa qualitat humana, de prepotència i manca de respecte. Caldrà doncs, treballar des d'ara per bastir ponts de trobada i col·laboració entre els veïns de sempre i els de segona residència.

Alguns veïns
volen les
granges lluny
perquè fan
pudor.
S.Yxart

Retrats de la memòria

Temps d'escola: les aules

Aula de finals dels anys 30. D'esquerra a dreta i de dalt a baix:

Fila 1: Maria Santaló i Cèlia Santaló, F. Pou, A. Planas, A. Ribas, J. Pedrós, Encarnació, J. Saurí, L. Planas, J. Vilavedra, T. Albó, P. Puig, P. Bohigas

Fila 2: A. Marsal, L. Marsal, J. Ramell, J. Cruset, T. Vilavedra, J. Bosch, J. Ribas, L. i S. Caulís, M. Carreres, J. Blas, M. Coloma

Fila 3: M. Ponsatí, M. Pasqual, M. Cateura, J. terres, M. Martí, E. Bach, D. Ponsatí, C. Ribas, L. Vilavedra, F. Vergades, M. Bach

Fila 4: M. Blanch, L. Pujadas, M. Comaleras, Maria Clos, J. i C. Santaló, Lola Pasqual, C. Vilavedra, P. Ribas, L. i D. Vilavedra, C. Pasqual

Fila 5: Salvi Pasqual, P. Súrria, D. Santaló, O. Carreres, R. Ribas, M. Vilavedra.

D'esquerra a dreta i de dalt a baix:

Fila 1: Anita Martí, Mª Rosa pasqual, Lolita Martí, Rosa Surià, Teresa i Victoria Martí, Montserrat Agustí, Mercè Barris

Fila 2: Srta. Rosa Buixeda, Pere Ribas, Joan Agustí, Paquita Martí, Maria Deulofeu, Mª Dolors Vilavedra, Pepita Pasqual, Narcís Deulofeu, Salvi Bosch

Fila 3: Josep Puig, Montserrat Peracaula, Pere Pasqual, Joaquim Pujol, Joan Ros, Miquel Feliu, Pau Ribas, Josep Agustí, Martí Casadellà

Fila 4: Pere Pujol, Lluís Marsal, Mercè Puig, Josep Ros, Robert Cendra, Tomàs Puig, Josep Ros, Joan Barris, Francisco Comaleres, Pere Casadellà

Fotos cedides per la família Marsal.

Passatemps

EL RACÓ DEL SUDOKU

NIVELL DE DIFICULTAT: NORMAL

				7				
	8			2		4	6	
6	9		5	8		2	7	
5	6	8		1	3	9		
	4					8	1	
		2					5	7
					6		9	
4						3		5
3				5	2			

NIVELL DE DIFICULTAT: DIFÍCIL

				3	1	9		
1	7		9			6		8
3					8		4	
		8	3			2	1	
		4	1				5	
	1			9				
6					4			
7	4	9				8		5
			5		9		7	

SOLUCIONS

3	7	9	8	5	2	1	5	6	9	4	7	3
7	4	9	2	1	3	8	6	5	8	6	5	4
6	5	3	8	7	4	1	9	2	6	8	3	7
5	1	7	4	9	2	3	8	6	5	1	7	4
2	3	4	1	8	6	7	5	9	8	6	5	4
8	6	8	3	5	7	2	1	4	9	2	6	8
3	9	6	7	2	8	5	4	1	1	7	2	8
1	7	2	9	4	5	6	3	8	8	6	5	4
4	8	5	6	3	1	9	2	7	4	9	2	6

8	5	2	1	4	6	3	7	9	8	5	2	1
4	2	6	1	9	7	3	8	6	5	7	4	9
6	5	1	4	3	6	7	9	2	8	5	1	4
1	3	2	9	4	8	6	5	7	4	7	2	6
5	6	8	7	1	3	9	2	4	8	4	2	7
6	9	3	5	8	4	2	7	1	7	2	9	4
7	8	5	3	2	1	4	6	9	8	6	5	4
2	1	4	6	7	9	5	3	8	2	1	4	6
9	4	7	2	6	5	8	1	3	9	2	6	8

DETALLS DE SERRA I SANT ISCLE

Sabríeu on trobar aquests petits detalls del nostre poble?

SOLUCIÓ DETALLS:

- 1) Detall de la façana de l'església de Sant Iscle
- 2) Pou a Serra.
- 3) Detall d'una làpida a l'església de Sant Iscle.

OCA AMB SALSAFINS

INGREDIENTS:

1 oca
1 cullerada de tomata fregit
1 quilo i mig de salsafins
1 o 2 litres d'aigua
1 ceba grossa
3 grans d'all
oli, sal i pebre

Per la picada: 6 ametlles, 10
avellanes i 1 o 2 fulles de julivert

PREPARACIÓ:

Tallem l'oca a talls petits i, amb una mica d'oli, els rossegem a la cassola. Hi afegim la ceba, prèviament triturada. Hi posem la cullerada de tomata fregit, l'aigua i ho deixem fins que estigui cuit. Ho podem saber perquè la carn estarà tova. A part, haurem fregit els salsafins amb oli de gira-sol. Els haurem retirat i, després d'escórrer-los, els haurem afegit a l'oca. Incorporem la picada, juntament amb el fetge de l'oca que haurem cuit abans a la mateixa cassola.

PASTÍS DE MANGO

INGREDIENTS:

Per al fons del pastís:
200 g. de galetes Maria
90 g. de mantega

Per a la massa:
4 mangos madurs
400 g. de llet condensada La
Lechera
370 g. de llet evaporada
200 g. de formatge Philadelphia
2 llimones (per fer suc)
20 g. de gelatina

PREPARACIÓ:

Triturem les galetes a la picadora. Ho barregem amb la mantega fosa al microones (1 o 2 minuts) fins que quedi una pasta homogènia. Cobrim el fons del motlle de pastís amb la pasta i deixem refredar.

Per començar posem la gelatina amb remull en aigua freda. A continuació, triturem la polpa del mango i la posem en un recipient juntament amb la llet evaporada, la llet condensada i el suc de dues llimones que, prèviament haurem escalfat. Afegim també la gelatina i ho barregem tot. Ho posem al motlle on ja tenim la galleta i ho deixem quatre hores a la nevera perquè refredi. I, després ja es podrà servir.

AGROTURISME
MAS CASADELLÀ

SERRA DE DARÓ· BAIX EMPORDÀ· GIRONA

Tel. 972 758 763- (Eduard 651 915 200)
info@cancasadella.net www.cancasadella.net

FESTA MAJOR DEL ROSER

Del 24 d'abril al 8 de maig

SERRA DE DARÓ

24 d'abril

9.30h

Trobada al Casal i passejada amb bicicleta pels voltants de Serra i St. Iscle

7 de maig

17.00h

Animació Infantil amb DR. FLY i EL POT PETIT

8 de maig

12.00h

Ofici Solemne i concert amb el grup *Samara*

16.30h

Audició de sardanes amb la *Cobla El Foment del Montgrí*

18.30h

Concert i Ball de Festa Major amb l'*Orquestra Internacional Maravella*

14 de maig

24h Festa Jove

El Tinglado + Cover Band i Dj

Col·labora:

Diputació de Girona